

SURİYELİ SİĞINMACILARIN BİREY GÜVENLİĞİ MESELESİ: TÜRKİYE’NİN İÇ GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

Hacer KAYA
Hüseyin ARAS

ÖZET

Arap coğrafyasında başlayan ve “Arap Baharı” olarak adlandırılan halk hareketleri Suriye Arap Cumhuriyeti’ndeki etkilerini 2011 yılının ortalarından itibaren göstermiştir. Bu halk hareketlerinin ülkede sebep olduğu istikrarsızlık çevre ülkelere doğru kitlesel göçlere yol açmıştır. Bu göçlerin yöneldiği ülkelere biri Türkiye’dir. Suriye’den çok sayıda sığınmacının bu şekilde Türkiye’ye gelmesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni acil çözümler isteyen sığınmacı meselesi ile karşı karşıya bırakmıştır. Bu durumu bir mesele haline getiren, Suriyeli sığınmacıların kamu düzeni için oluşturduğu potansiyel tehdittir. Nitekim Türk halkının Suriyeli sığınmacılara ilişkin kimi zaman olumsuz yargılar içeren algıları, bunun önemli bir mesele olduğunu göstermiştir.

Çalışmada Suriye Arap Cumhuriyeti’ndeki istikrarsızlıktan dolayı Türkiye’ye gelen Suriyeli sığınmacılar için insani güvenlik kavramı bağlamında “birey güvenliği”nin sağlanıp sağlanmadığı incelenmiştir. Çünkü sığınmacılar için de olsa, birey güvenliğinin sağlanamamasının ülke içinde önemli siyasal ve toplumsal sorunlara yol açabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle “Suriye’den Türkiye’ye gelen sığınmacılar meselesi” Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni herhangi bir zamanda millî ve uluslararası ölçekte etkileyebilecek olan bir “iç güvenlik meselesi” olarak değerlendirilmekte ve “birey güvenliği” temelinde incelenmesi önemli görülmektedir.

Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada veri toplamak için İçişleri Bakanlığı’na bağlı bir kurum olarak sığınmacı meselesini yönetmek üzere görevlendirilmiş bulunan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından gerçekleştirilmiş olan faaliyetler incelenmiştir. Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu AFAD yetkililerine araştırmacı yönetimindeki bir yüz yüze görüşmede yöneltilmiş ve alınan cevaplar kaydedilmiştir. Verilerin toplanması için ikincil kaynaklardan da yararlanılmıştır. Toplanan verilerin analizi “verilerin azaltılması”, “verilerin sunumu”, “sonuç çıkarma ve doğrulama” kapsamındaki üç etkinlik basamağı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin analizi için Birleşmiş Milletler’in (BM) 1994 yılındaki “İnsani Kalkınma Raporu”nda yer alan birey güvenliği tanımından yola çıkılarak ulaşılan “Fiziksel Şiddetin Ortadan Kaldırılması” ve “Yaşama Hakkının Korunması” ölçütleri baz alınmıştır. Ayrıca Türkiye’de bulunan Suriyeli sığınmacıların birey güvenliği ile ilgili olarak birincil ve ikincil kaynaklardan ulaşılan bulgulara da yer verilmiştir.

Elde edilen bilgiler Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Suriyeli sığınmacılar için birey güvenliği meselesini millî ve küresel politikaları gereğince başarılı biçimde yönetip yönetemediğini tespit edebilmek için kullanılmıştır. Sürecin yönetiminde ulaşılan sonuçlar ise Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin siyasal ve toplumsal meşruiyeti temelinde değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler benzer bir durumun gelecekte tekrar yaşanması halinde işe koşulabilecek güvenlik politikalarının fayda esası üzerinde tayin edilebilmesinde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Sığınmacı, Birey Güvenliği, İç Güvenlik, AFAD.